

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se inapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	--

La începutul noului an școlar.

În zborul vremii s'au prelins și cele două luni vacanță, menite să recreieze atât puterile didactice, cât și pe elevii oboseți de aerul școlii.

Porțile zăvorite acum două luni și-au re-deschis aripile, pentru a primi pe cei ce aparțin interiorului lor.

Nu poate fi chemare mai sublimă decât cea a școlii, care pregătește tinerimea pentru trebuințele multiple ale vieții.

În ce direcție are să se facă această pregătire arată lămurit planul elaborat de cei cu cădere, puși în fruntea învățământului.

Puterile didactice, cu rolul lor de pioneri intelectuali, se mișcă între marginile conturate de conducătorii locurilor celor înalte din învățământ, fără ca să poată depăși aceste cadre din voință proprie.

Stând de vorbă asupra directivelor învățământului modern, tot mai pronunțat auzim glasul nemulțumirii în ce privește pregătirea generației celei tinere.

Profesorilor li-se pretinde să îndoape pe elevi cu cunoștințe, de cari — în paranteză fie zis — nu prea au trebuință în viața practică.

În timpul din urmă vedem, că se pune mare pond pe educația fizică a elevilor, în schimb se neglijează creșterea lor sufletească.

Poate cineva să aibă cunoștințe adunate cu grămada, poate fi vânjos la musculatura corpului, dacă sufletul lui e șubred, ca om nu e la înălțime.

Doar zilnic auzim că bărbați culți comit crime înspăimântătoare, delict grave — de potlogării nici nu mai vorbim, — că bărbați puși în fruntea treburilor obștești păgubesc statul în mod nerușinat, compromițând prin ținuta lor țara în fața străinătății.

Sufletul acestor oameni dovedește că e putred. A devenit putregai în urma aceea, că n'au fost împărtașiți la timpul său de o creștere, care să le fi conservat sufletul sănătos și viguros.

Înzadar se vor aduce legi în cantități năvalnice, înzadar se vor dicta pedepse aspre, se va salva numai aparența și nu răul în sine.

Acesta este adevărul, despre care tot mai mult își dau seama cei ce îndrumă învățământul dela locul de comandă.

Acum câteva zile am avut ocazie să înregistrăm în privința aceasta o nouă dovadă.

Cu prilejul conferinței directorilor de școli normale, ținute la finea lunii August a. c. d-l ministru al instrucțiunii publice Dr C. Angelescu în cursul expunerii asupra învățământului nostru normal a zis între altele, că zi de zi se face constatarea, că deși avem oameni culți, ne lipsesc totuși oameni morali.

În consecința acestei constatări a accentuat, că în școala normală trebuie să primească elevii educație națională, morală și religioasă. Și apoi urmează cultura.

Foarte nimerit a precizat d-l ministru, că cum vor fi formate sufletele tinerilor învățatori, așa va fi și țara de mâine. Deci să se dea mai multă importanță sufletului, căci cultura fără suflet e un lucru sterp.

Din cuvintele acestea se desprinde adevărul, că felul de pregătire de până acum al tinerimii a dat greș.

De aceea în noul plan de organizare a învățământului osia în jurul căreia se învârtă educația trebuie să fie sufletul. Ușile pe cari curentele moderne antisufletești le-au scos din țigini vor trebui puse la loc, căci dacă cultura nu va avea la bază morală, țara se va prabuși.

De aceea repunerea școlii în serviciul sufletului are să fie deviza oricărui bărbat iubitor de țară.

Luând cunoștință de directiva, îndreptată spre suflet, a d-lui ministru al școlilor, am simțit o oareșcare satisfacție, de vremece se apropie douăzeci de ani, de când milităm în coloanele acestei foi oficiale pentru intrare în slujba sufletului.

AUREL MOACA.

Morala creștină și Statul.

„Morala propovăduită de Mântuitorul Iisus Hristos nu este un lucru de fațadă ci este un lucru de suflet, este un lucru de fond și prin reîntronarea unei cinstite morale, s'ar putea ameliora și lucrul atât de important, moravurile acestei țări” — spunea când'va Cel ce se află în fruntea acestei țări.

Iată remediul cel mai urgent și mai eficace pentru țara noastră, rostit prin graiul unui laic, adânc îngrijorat de soarta acestei țări! Ceeace alte state nu pot obține prin eforturi uneori din cele mai încordate, la noi ar rezulta ușor din bogățiile noastre proprii, numai printr'o aspră supraveghere a moravurilor, celor cari dispun de frânele acestei țări. Numai conduși de frumoașa aspirațiune spre binele obștesc, ne putem elibera de sub robia lutului greu al imperfecțiunii și egoismului nostru, de corupția păcatului înșelăciunii și necinstei. Atunci când vom încerca a nu ne mai împărtași cu îndrăznețe silogisme de atei, sborul icaric al îngâmfației noastre rațiuni, va duce — nu la defetismul civilizației și la falimentul dezastruos ce se apropie — ci la progresul și realizările ce se așteaptă dela conducătorii noștri politici. Individul trebuie să se sacrifice uneia din colectivitățile de cari atârnă. În seria colectivității omești Statul ocupă locul prim. Prin urmare pentru Stat nu există datorie creștinească mai importantă decât a-ne sacrifica acestui scop înalt; căci în tot șirul istoriei universale nu găsim nimic care să prevaleze acestui scop.

În încheștarea atâtor tendințe morale rivale, cari produc îngrijorătoare depresii în sufletele noastre, în această criză de loialitate, devotament și cinste, când altruismul și pasiunea pentru dreptate e socotită o aberație, idealul moral o comună banalitate a oamenilor simpli, în această epocă de incubație a egoismelor și a înlăturării complete a dragostei creștine, aceste gânduri ar trebui să ne copleșească și cucerească sufletele. A recunoaște tainica îndrumare a lui Dumnezeu în propria noastră viață, iată ce înseamnă culmea ascultării. Și pentru a putea cârmui singur pe altul în lumea văzută, este necesar să ne supunem necondiționat noi înșine acestei cârmuii nevăzute, să-i înțelegem tainicele ei povețe și opreliști și să ne deschidem conștiința pentru poruncile și judecățile ei. Hristos este dușman oricărei nebulosități, al oricărei unificări înșelătoare; adevărul lui nu îngăduie compromis cu neadevărul, el pretinde supunere necondiționată. Deaceea tot ce-i lume inferioară, tot ce-i eroare, tot ce-i vanitate și patimă

pământească, se răscoală împotriva lui, recunoscându-și dușmanul.

Cu cât activitatea materială a unei epoci e mai mare, cu atât mai necesari sunt oamenii cari grijesc de bunurile vecinice ale sufletului, fără de cari toată civilizația n'ar avea valoare, nici influență morală. Unde nu se ține seamă de acest postulat, acolo se săvârșește o muncă fără Dumnezeu, al cărei rezultat este o cultură fără suflet. Oridecâteori demnitatea se unește cu orgoliul, cu antipatia și cu neastâmpărul, n'are nimic comun cu Duhul lui Hristos și ea nu poate rămâne credincioasă nici măcar adevărului, căci numai dragostea pentru aproapele este chezașia imparțialității, adevărului, iar patima falsifică orice chezașie.

Nu substanța activității terestre, ci revelația unei alte lumi, trebuie introdusă în viață. Numai prin pilda vie a unor oameni complect renașcuți, se va putea convinge — că deși și omul de rând e destinat să ducă o viață mai bună decât aceea pe care o duc astăzi milioane de oameni, totuși egalitatea nu e posibilă în straturile sociale, unii fiind mai mult favorizați de noroc, tot așa după cum nici absolutismul împărăției romane, n'a fost înfrânt prin revoluție sângeroasă, ci printr'o nouă pildă de viață.

Furia organizării și schimbării mereu a guvernelor a dus la rezultatul, ca din pasiune după succesul câștigării maselor, să perdem din vedere jertfirea noastră pentru ei, când e în joc și binele nostru personal și pe ei doar să-i amăgim cu promisiuni.

Omul despărțit de Dumnezeu se rătăcește în organizația de masse, gândind totuși numai la el; ființa colectivă degenerază în tehnică, menită să servească celor mai inferioare trebuințe, iar viața personală trece drept trădare față de duhul acestui mașinism. Statul creștin trebuie să fie federalist și nu centralist. El nu trebuie să-și zidească unitatea sa pe dictatură ci pe respectul față de viața factorilor componenți și activi la susținerea lui. Fără Hristos statul devine mai curând sau mai târziu o barbare sau o temniță. Fără jertfă și rugăciune, fără Hristos cel viu în mijlocul nostru, fără rugăciune la picioarele crucii, nu se poate crea nici odată armonia sufletelor învrăjmășite. De aceea adevărata educație creștină e cea mai superioară educație politică. Ea luminează toate problemele culturii de stat. Statul creștin este în felul acesta un ajutor spre lepădare de sine și îndreptare spre Hristos. Suprema și cea mai însemnată profesie politică rămâne tot desăvârșirea în dragoste. Dacă această chemare nu este împlinită, orice străduință profesională, nu rămâne decât

un macabru joc, iar cultura omenească e ursită să se sfărâme de zidurile urei. Când hotărârea profundă a sufletului nostru pentru Dumnezeu este înzestrată cu forța și certitudinea ajutorării aproapelui, asupra căreia n'au nici o putere stăpânirile omenești, natura noastră zidită de Dumnezeu se supune și ea. Dar când însăși voința noastră puțin credincioasă cedează, ba chiar și când ne trice prin minte că am putea să cedăm, natura noastră refuză îndată să se supună poruncilor voinții noastre. Când vom învăța din nou aceste adevăruri și ne vom cutremura mărturisindu-le și vom cădea înaintea sf. Potir cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste, atunci vor înverzi multele noastre ramuri uscate ale aparatului de stat.

Să luptăm împotriva principiului rău din noi înșine, să-i anihilăm tot mai mult puterea și să-i zădărnicișim tot mai mult acțiunea. A îmbrățișa cauza lui Hristos și a crede neclintit că fără el viața este învinsă de moarte, în toate domeniile, în toate problemele și în toate situațiile grele. Acesta să fie crezul și patrimoniul nostru moral al tuturor, care să se contopească cu rostul existenței noastre aici pe pământ, pentru ca astfel să contribuim și noi cu ceva la propășirea neamului și binele țării în care trăim și pe care trebuie să o iubim.

Petru Toma

Iisus.

Cu chipul Său cel supt de chinuri
Îi văd de-apururi printre noi
El varsă 'n suflet mii de 'ndemnuri
Ca la avuți și celor goi.

Și 'n crucea zilelor amare
El las' o licărire nouă
Ce spulberă prin vremi fugare
Povara zilei, ... ca o rouă.

Iisus prin chipul Său pe cruce
Aduce-aminte suferința
Și-ar vrea în viață să apuce
În locul rețelor căința.

Și 'n lumea vremilor apuse
Ca și astăzi El revarsă
Lumini sfinte nelinșe
Din mărirea Sa cerească.

O! Iisuse! O! Iisuse!
Fața Ta de noi n'o-ascunde
Fă din oi pierdute-alese...
Fă și astăzi și oriunde.

Valeriu T. Perianu.

Săptămâna.

„... adevăr zic vouă, de veți avea credință ca un grâu de muștar, veți zice muntelui acestuia: mută-te de aici colo, și se va muta; și nimic nu va fi vouă cu neputință“.

Matei cap. 17, vers 20.

Sub adâncă impresiune a cuvintelor Mântuitorului Hristos, cuprinse în sfânta Evanghelie dela Matei (cap. 17, vers 14—21) din Dumineca a zecea, mi-au venit în mână zierele cu cronica săptămânii. Sfânta Evanghelie înfațisează un „caz“ — să-i spunem în limbajul curent — ce se întâlnește în milioane de variante în vremea noastră. Un om avea un copil lunatic și cuprins de demoni. A alergat la doctori, la vrăjitori. O fi folosit tot ce omenește e posibil pentru vindecarea lui. S'a dus la sf. apostoli ai Domnului. Nimeni nu-i putea ajuta. O dramă familiară cumplită. O dramă, la care asistăm și noi de multe ori, cu multă desnădejde. Însfârșit tatăl îndureat, a îndrăznit — pentru scăparea fiului — a se adresa deadreptul doftorului sufletelor, Celui despre care auzise din gura lumii că tămăduiește ranele, vindecă orbi și ologii, ba învie chiar morții. Se târăște până la El, în praful drumului, în genunchi și cere milă pentru fiul său. Ce zbuțim, ce desnădejde, ce fior patern l-o fi îndemnat să-și plece genunchii tru-fași de evreu și să ceară milă. Se mai face și acuzatorul neputințelor sfinților apostoli. Iar Mântuitorul Hristos, în marca și nemărginita Sa milă pentru suferințele oamenilor, îl înțelege. Dar pâra la adresa sfinților Săi învățăcei nu o lasă netimbrată cu o amărăciune. Grave sunt cuvintele Domnului: „O! neam necredincios și înrăutățit! până când voi fi cu voi? până când voi suferi pre voi?“ Aci se pune clar și luminos ecvația între omenesc și dumnezeesc. Tatăl fiului lunatic vede suferințele fiului și ale sale. Omul este cuprins de dorul de a-și vedea progenitura în rândul oamenilor sănătoși. Carnea și pământul își vor dreptul la stăpânire liberă, fără piedicile puse de Cel de sus în cale. Nu vrea să înțeleagă, că a fost pusă credința sa la încercare. Nu vrea să știe marea odisee a lui Avram care la simplă poruncă este gata a-și jertfi unicul copil, pe Isaac. Omul timpului vrea, dorește din toată inima, da tot ce are pământesc, pentruca să nu fie el cel încercat, să nu fie el cel compătimit și scos din rândul celor ce se bucură ca bogatul de desfătările lumești. Omul vrea să aibă bucuria vieții, fără a fi dator să se gândească, că această bucurie o datorește Creatorului. Și Domnul cunoscând măruntaele creațiunii sale, cunoscând că tatăl cel ce se

tărăște prin praful drumului în genunchi la El, are în El unica nădejde — deoarece auzise că a mai tămăduit și pe alții — îi scapă fiul de demoni și îi împlinește unica lui dorință de a-și avea casa, casă. Avusese *omul* credință cât un fir de muștar și prin acest infim de mic sâmbure de credință și-a scăpat fiul de boala năprasnică a demonilor.

Nici peana măiastră a lui Shakespeare, nici penelul genial al lui Rafael, nu sunt capabile să înfățișeze un tablou mai plastic și minunat ca sf. evangelist Matei în 8 versete.

*

Trăsătura generală în marea dramă înfățișată de sf. ev. Matei este *omenescul*. Acestui omenesc i se suprapune puterea dumnezească ca o încoronare a credinței și *mântuirea* se săvârșește. Dar tot acest tablou mai are și latura de cârtire, de acuzare. Se vede că în toată vremea — chiar și în cea a Mântuitorului pe pământ — *egoismul omului* a avut ieșiri contra a ce momentan și la comandă nu-i satisfăceau dorințele.

Iată că tocmai în săptămâna 10-a după Rusalii, când în sfintele biserici se citește sfânta Evanghelie dela Matei cap. 17, vers 14—21, un mare ziar din Capitală, sub semnătura unui consacrat publicist, are un articol în editorial cu titlul: „Dincolo de clericalism și superstiție“.

Iar mai la vale altul cu titlul: „Jandarmi, stilisti și demagogi“ sub semnătura unui și mai cunoscut literat și publicist.

Este adevărat că din ambele articole răsare grija de soarta acestui Neam. Dar nu este mai puțin adevărat, că litera sfintei Scripturi este cu totul neglijată.

„Cazurile“ dela Maglavit — senzaționalul săptămânilor — cel al Jeannei d'Arc, cel din Lourdes, sunt comentate printr'o prizmă de *omenesc* la care Mântuitorul Hristos ar fi răspuns: „O! neam necredincios și înrăutățit! până când voi fi cu voi? până când voi suferi?“

După ce în mod lapidar — așa cum îi stă bine unui publicist de rasă — se narează „cazurile“, se pune întrebarea: „*Ce face preoțimea? Ce face preoțimea?*“ Iar în continuare: „Se întâmplă ca un episcop să se declare în conflict cu umilul nostru cioban din Maglavit și să voiască, după regulile unor *adversități clericale*, să-l scoată, cum se zice, din joc“. Și mai departe: „**Clericalism fac preoții noștri când au ocazie...**“

Abstrăgând dela faptul că însuși Mântuitorul Hristos a timbrat printr'o dumnezească amărăciune acuza adusă sfinților Săi apostoli

prin cuvintele: „O! neam necredincios și înrăutățit“. Să ne reîntoarcem la *elementul omenesc* în subiectul tămăduirilor. Mi s'a întâmplat ca în timpul rostirii unei rugăciuni pentru un „caz“ să aud pe cel căruia îi ceteam, să se intereseze dela însoțitor dacă boii erau adăpați și scoși din grajd. Însuși tatăl fiului lunatec și demonizat din sf. Evanghelie a săptămânii, când cerea tămăduirea fiului prin sf. apostoli, oare nu s'o fi gândind la cele ale casei? Și mântuirea nu i-a venit. A trebuit să se răscolească toată ființa lui, să găsească „grăuntele de muștar“ al *credinței* în tața Mântuitorului Hristos, ca să câștige *mântuirea fiului său*. Și mântuirea i-a venit.

Adâncind dar sfânta Evanghelie a săptămânii, îți puni întrebarea: *Preoții Bisericii ortodoxe pot fi acuzați de clericalism?* Se poate vorbi de un conflict între un episcop și „umilul nostru cioban dela Maglavit“?

Cei ce nu dau pela sfânta biserică și cei ce nu citesc sf. Scriptură, o spun că: da! Dar partea gravă a problemei naționale, care respiră din articolele sus amintite, rezidă în faptul că tocmai necunoscătorii ai Cuvântului Domnului creiază „atmosfera“, opinia publică a secolului.

În fața tuturor acestor „cazuri“ și „tălmăcirii“ a cazurilor recitim dela Matei cap. 17, vers 20: „... că adevăr zic vouă, de veți avea credință cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: mută-te de aici colo, și se va muta; și nimic nu va fi vouă cu neputință“.

Pr. Traian Constantin

E vremea, mărturisiți-vă!...

de: Pr. Iacob Crețiu.

Articolul de fond din N-rul 30 al organului nostru eparhial: ... „*muta tragedie a preoțimii*“, ieșit din peana și sufletul d-lui consilier Nicolae Cornean, din sufletul aceluia care de ani de zile, cunoscându-ne viața de sbucium și privațiuni, s'a identificat cu noi, cu durerile noastre; m'a impresionat tot atât de mult, cât l-au impresionat pe dânsul adevărurile cumplite de dure roase cuprinse în constatările fratelui Traian Constantin.

Da, este mai mult ca adevărat, — dacă se poate spune așa — preoțimea trăește o *mută tragedie*.

Și cum durerile noastre nu mai pot fi tănuite și nici suportate, *este vremea să ne strângem rândurile, să ne mărturisim durerile, revindecându-ne drepturile la viață*.

Trăind așa cum trăim, „într'o țară capitalisto-burgheză, având organizația canonică perfectă (de zece ani suntem biserică patriarhicească) împânzită de societăți și asociații religioase în care miniștrii de azi și cei de mâne ocupă locurile de frunte, într'o asemenea țară, preoțimea trăește în mare și neagră sărăcie“,¹⁾ ce mai avem de așteptat? Ce mai așteptăm, când am văzut și

1) D-I N. Cornean: art. citat.

vedem, că în țara noastră drepturile la viață numai a acelor tagme n'au fost nesocotite, a căror membrii au știut să fie solidari, cari au știut să-și reclame cu dăruire, dreptul la existență?

Dacă așa este sistemul în țara aceasta clădită prin atâtea jertfe de veacuri, jertfe de cari n'au rămas străini nici un moment slujitorii altarului străbun, atunci de ce numai noi să tăcem, până când voim să o mai ducem în muțenie?

„Bate și ți-se va deschide, caută și vei afla, cere și ți-se va da!”, a spus însuș Mântuitorul. Noi, de ce nu ne străngem rândurile, ca revendicările noastre juste să nu mai rămână simple văicăreli? Căci atâta timp cât se vor ridica numai glasuri izolate, revendicările noastre oricât de juste vor fi, vor rămâne simple văicăreli, ce nu vor fi luate în seamă de cei cari ar trebui să ne audă. Văicărelile dovedesc slăbiciune iar peste cei slabi, fără frică trec toți.

Și dacă vom continua să o ducem și de aci înainte în muțenie, ca până acum, las că mult nu vom mai putea, vom răspunde nu numai înaintea familiilor noastre, a copiilor noștri, cari mâine vor avea tot dreptul să ne lege la stâlpul infamiei, ca pe niște oameni de nimic, ci vom răspunde și înaintea lui Dumnezeu, căci „preoții n'au voie să-și duca tragedia în muțenie! Tragedia preoților este un preludiu al tragediei Bisericii.”²⁾

„Preoții au făcut jurământ să păstreze și chiar să sporească patrimoniul primit prin punerea mâinilor Arhiereului și singhelia dată. Ei nu au voie să slăbească un moment rezistența, ci înșiși să opună rezistență la opintelile răutăților. Preoții la un loc constituie o *tagmă*; au o organizație pe țară sau barem pe mitropolie, au în fruntea eparhiei pe episcop și consistoarele, pe tracte au protopopii și mijlocul de a se întruni în fel și fel de conferințe. *De ce nu pun umăr la umăr* — subliniem noi — într-o pornire solidară cu organele lor mai mari, ca să urnească dela ei nouri atâtor amenințări și umiliri?” se întreabă pe bună dreptate d-l consilier Nicolae Cornean. „Omul, mișcându-se e tare, stând în *muțenie* nu valorează nimic, nu face nimic...”³⁾; mai mult, tăcând, îi facem să creadă pe cei cari ar trebui să ne audă strigătele de durere, să ne cunoască neajunsurile cu cari luptăm, că o ducem în *belsug*, căci de aceea nu protestăm, sau dacă și protestăm, o facem numai unii, de dragul văicărelii și nu pentru că n'am mai putea suporta neajunsurile vieții. Într'un articol viitor voi descrie o discuție a mea cu un domn ministru, care s'a mirat, când i-am descris situația noastră disperată, dânsul fiind convins, ca și ceilalți colegi de cabinet, că preoții îi merge foarte bine și că oricând ar putea să renunțe la subvenția ce o primește dela stat.

Dacă în țara aceasta, care se spune că este a noastră, biserica și slujitorii ei, au fost puși în situația de a duce aceeași viață de neagră mizerie, ca și pe timpul stăpânirii asupritorilor de ieri, ar fi vremea ca să-și mărturisească intențiunile deschis conducătorii ei, să se termine mai repede cu batjocura. Decât o subvenție de 1500, 1000 și chiar 600 Lei lunar, cât ni se aruncă azi slujitorilor sfințelor altare străbune, ca unor milogi, mai bine nimic. Calvarul vieții noastre l-am urca cel puțin cu demnitate.

De vom continua să ne mulțumim și pe mai departe numai cu promisiuni de reparări a nedrep-

tăților ce ni s'au făcut an de an prin amputarea tot mai neomenoasă a salariilor noastre și așa de mizerie, nu vom mai avea dreptul să ne plângem și nici să așteptăm să fim apărați, să fim susținuți de cei cari ne cheamă azi la luptă demnă, pentru a ne revendica și noi dreptul la viață.

Dacă în țara aceasta conducătorii ei au de gând să continue a pune mai pe jos munca noastră, decât cea a acarilor, factorilor poștali și a servitorilor instituțiilor publice, cari sunt mult mai bine retribuiți decât noi, să cerem să ni se spună odată răspicat cecece au de spus — oricât de crude ar fi spusele lor — ca să știm ce atitudine să luăm față de aceia cari ne-au mințit de atâtea ori, cari știu să ne amăgească numai, atunci când au nevoie de noi.

Dacă se tinde să se ajungă la separația Bisericii de Stat, să ni se spună odată, căci atâta demnitate mai este în noi, ca să renunțăm cu un ceas mai de vreme la ridicolele sume ce ni se aruncă drept retribuție a muncii pe care o prestăm stând în slujba nearului, a țării. Ar câștiga și Statul, care se vede că nu mai are nevoie de noi, dar am câștiga și noi, n'am rămâne în situația de pomanagii ai tuturor potențailor zilei.

„Cu glas tare preoții să-și plângă necazul lor, să înfiereze pe răuvoitorii și răufăcătorii lor! N'au voie să se bocească, dar au datoria să lupte. Cu decență și demnitate, să lupte. Și aceasta, ca să fie auziți, așa cum eu am auzit pe un preot care-mi spunea: *nu mai am ce să mănânc!*”, mai spune d-l consilier Cornean.

De vom mai tăcea, vom fi vrednici de disprețul alor noștri, ca și al celor străini de durerile noastre.

D-l consilier Nicolae Cornean a deschis o coloană de luptă în organul nostru eparhial pe care cu conștiințiozitate și demnitate îl conduce de aproape un deceniu.

Suntem chemați la luptă și chemarea este mișcătoare, căci ea este strigătul suferinții noastre.

Chemați fiind să luptăm „cu decență și demnitate” pentru apărarea intereselor noastre vitale de tagmă batjocurită, într'o țară în slujba căreia stăm și care — cel puțin noi mai credem — mai are trebuință de noi, de sufletul nostru, de munca noastră, vrem să vedem luptătorii.

Fraților, grăbiți-vă să vă mărturisiți durerile în coloana deschisă pentru lupta noastră. E vremea. Cunooscându-ne mai deaproape durerile, ne vom strânge rândurile pentru luptă în mod automat, și va trebui să biruim, căci Dumnezeu este cu noi, pentru că noi pe El îl slujim. Dar pentru a birui, trebuie să pornim la luptă, nu să stăm în muțenie.

Vizitațiunile canonice

dela Răcăjdia, Ghertenis, Berzovia, Doclin, Gad și Rudna.

Luni în 5 August a. c. comuna Răcăjdia a trăit una dintre cele mai însemnate zile de înălțare sufletească.

Cu toate că ziua premergătoare era zi de Duminecă și nu se putea lucra nimic, totuși Luni în zori de zi strada principală era numai verdeață, arborii văruiți alb, arbuști pe ambele laturi ale șoselei, trei arcuri de triumf, casele frumoase împodobite cu steaguri naționale, feres-tele deschise decorate cu covoare cum numai

2) Idem art. cit.

3) Idem art. cit.

răcășdenele știu țese — totul, o mare de verdeață și flori, — mărturii ale dragostei nețărmurite ce acest popor nutrește pentru Stăpânul lor sufletesc.

Bandierul impozant de călăreți, plecați înspre Oravița intru întâmpinarea Arhiercului — se arată în zare, iar între ei mașina Prea Sfințitului și astfel în coloană de gardă cortegiul ajunge în salve de treascuri la marginea comunei. Aici în umbra unui fumos arc de triumf, primarul Ion Borlovan, înconjurat de mai mulți săteni, în numele comunei politice adresează cuvinte de bun sosie, apoi cortegiul intră în comună pe strada proaspăt stropită cu apă de către săteni. La întâlnirea drumurilor dintre Oravița și Ciclova, sub un măreț arc triumfal — o mare de capete, poporul cu mic cu mare, bătrâni și tineri în haine de sărbătoare, 22 preoți în frunte cu P. On. D. V. Musta ieșiți cu cu litia intru întâmpinarea Arhiercului. Aici pâr. I. Berlogea în cuvinte pline de avânt urează Prea Sfințitului bun venit, dupăce apoi formându-se cortegiul în frunte cu călăreții urmați de elevele și elevii școlii în prea frumoase costume naționale cu flori în mână și în ordinea și liniștea cea mai desăvârșită, apoi coloana de preoți urmată de Prea Sfințitul sub baldachin, la spate având unitatea de tănari premilitari apoi poporul în rânduri nestârșite și în dangăt de clopote se apropie de al III-lea arc de triumf din apropierea bisericii, unde Prea Sfințitul este salutată în numele școlii de către harnicul înv. Ștefan Balan, care amintind de legăturile strânse ce au existat între Biserică și școala confesională promite Prea Sfințitului perpetuarea acelor legături în comuna noastră. Vădit mișcat, Prea Sfințitul răspunde în cuvinte duioase și insistă pentru menținerea legăturilor dintre Biserică și școală, fca ei, căci aceste două mână în mână au condus neamul românesc la slava lui de azi. De aici, Prea Sfințitul trecând printre școlari, cari se postaseră în coloană, cot la cot până la ușa bisericii și aruncau flori în cale, ajunge la poarta bisericii. Aici, conducătorul oficiului parohial pr. Gh. Simion în numele comunei bisericesti, mulțumește lui Dumnezeu pentru trimiterea Arhiercului în mijlocul ei, iar Arhiercului pentru osteneala de a-și vedea fiii sufletești, urmează apoi raportul despre mișcarea populației.

Sfânta Liturgie se săvârșește, pontificând Prea Sfinția Sa ajutat de P. On. D. V. Musta adm. ppsc în fruntea a 21 preoți și diaconul episcopesc Teodor Roșca. Răspunsurile au fost date de corul bărbătesc local, condus de înv. dir. Gh. Guga. După priceasnă, predica P. S. Sale a umplut de balsam răcoritor sufletele credincioșilor,

cari în dorința de a-l asculta sfaturile și ne mai având loc în biserică s'au urcat și pe fereștrele ei. La finea liturgiei, Prea Sfinția Sa împărtășește fiecărui credincios anafura. Dela biserică, Prea Sfințitul înconjurat de preoți, popor și școlari vizitează Casa Culturală, unde este frumos salutată de președintele înv. dir. Gh. Guga, iar corul întonează „Pre Stăpânul și Arhiercul Vasile, Doamne păzește-L; întru mulți ani, Stăpâne!“ Corul școlarilor cântă apoi „Calvarul“. Plăcut mișcat de munca ce se depune de către intelectuali pentru luminarea poporului și creșterea tinerimii în duh bisericesc și național, Prea Sfințitul rostește o însuflețită cuvântare ocazională terminând cu cuvintele sf. Scripturi: „Lăsați pruncii să vină la mine!“ De aici a trecut la controlarea oficiului parohial și vizitarea tuturor intelectualilor, apoi masa comună în localul școlii primare.

* * *

Joi, în 15 August, la praznicul „Adormirei Născ. de Dumnezeu, Prea Sfințitul episcop Vasile, însoțit de diaconul T. Roșca, a cercetat comuna **Gherteniș**, unde a săvârșit și sfințirea bisericii. La actul sfințirii și la sf. Liturgie au conlurgisit: părintele P. Ieremia adm. protop. al Bocșei, preoții: P. Șandru al locului, T. Șandru prof. Caransebeș, A. Bota și diaconul T. Roșca. La Priceasnă P. S. Sa esplică credincioșilor din evangelia zilei: care este „partea cea bună“ ce și-a ales Maria.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul din Gataia sub conducerea lui Iorgu S.

După masă a cercetat frunțașă și istorica comună **Berzovia**, unde a fost întâmpinat cu mare litie. Preotul Aldan din Vermeș și preotul Gh. Ogârlaci din loc exprimă bucuria credincioșilor văzând pe Arhiercu în mijlocul lor.

După Vecernia celebrată în mare sobor, P. S. Sa cu cuvintele părintelui îngrijat de soarta fiilor săi, combate relele sociale, ce bântue mai ales în Banat.

Răspunsurile la vecernie le-au executat frumos corul mixt din localitate sub conducerea cantorului.

După revizia oficiului parohial Prea S. Sa, însoțit de: pâr. adm. protopopesc P. Ieremia, pâr. prof. T. Șandru și diac. T. Roșca, vizitează sf. Mănăstire delă Isvorul Godinova, unde sunt întâmpinați de cuviosul pâr. ieromonah Macarie Gușcă. Aici P. Sfințitul e.iscop s'a interesat deaproape de starea și mersul mănăstirii.

Seara am sosit în comuna **Doclin**. Aici suntem binevențați cu multă însuflețire de credincioșii comunei în frunte cu preoții locului:

P. Drăgan și P. Ghita, precum și de inimosul notar N. Vasiloni. Mâne zi, în 16 cor., comuna Doclin a trăit o zi de mare praznic bisericesc și național.

Des de dimineață mulțime imensă mișuna prin centrul comunei, care are aspect frumos de orășel.

Elevii de școală, banderii de călăreți, vânători, străjeri, preregimentari, etc., erau aranjați ordonat.

La ora 9 P. S. Sa este condus cu mare litie la sf. biserică, săvârșindu-se sf. Liturgie de către M. On. D. Petru Ieremia, înconjurat de un sobor de 12 preoți și diaconul episcopesc.

La priceasnă, părintele episcop din tronul arhieresc combate energic învățăturile rătăcite și periculoase ale sectarilor, precum și practica nefericită a sistemului de un copil.

La sfârșit s'a făcut desvelirea monumentului regelui Ferdinand și punerea pietrii fundamentale a școlii noi.

Au rostit cuvinte înălțătoare: P. S. Sa părintele episcop, d-l V. Roman subsecretar de Stat, d-l deputat A. Furlugian, d-l prefect P. Liuba, păr. P. Drăgan, d-l I. Țeicu etc.

Înaltele autorități, mulțimea imensă de oameni, soborul impozant de preoți, precum și corul din Doclin și cel din Bocșa-rom. condus cu măiestrie de păr. P. Vuc au contribuit la desfășurarea sărbătorilor din Doclin, care au încheiat cu succes strădaniile d-lui Oct. Furlugian, fiul comunei.

* * *

Duminecă în 18 August a. c. Prea Sfinția Sa a vizitat comunele Gad și Rudna din protopresbiteratul Ciacovei.

În anturajul Prea Sfinției Sale se aflau d-nii dr Dimitrie Nistor prefectul jud. Timiș-Tor. dr Aurel Cosma deputat de Timiș-Tor. Sabin Evuțian inspector general școlar, dr Alexandru Iancu f. senator și deputat, Patriche Râmneanțu f. deputat, Ștefan Vulpe inspectorul Căminelor de ucenici din Ardeal, dr Gh. Stoi primpretorul plasei Giulvăz și Const Diminescu f. senator.

La marginea comunei **Gad**, Prea Sfinția Sa a fost salutat de d-l dr Gh. Stoi primpretor și P. Vermeșan primarul comunei. De aci, întreg cortegiul format din automobile, trăsuri, călăreți se îndreaptă spre comună, unde, în fața arcului de triumf Prea Sfințitul a fost bineventat de notar și preotul sârb.

În fața bisericii noi — zidită cu multă trudă și râvnă de credincioșii din Gad în frunte cu preotul Dimitrie Petcu — aștepta soborul de 6 preoți în frunte cu P. On. D. Augustin Ghilezan.

Raportul îl face preotul Dimitrie Petcu,

arătând greutatea întâmpinate cu despărțirea Românilor de Sârbi și mai ales cu zidirea din nou a sfintei biserici, care este una din cele mai frumoase și bine înzestrate biserici.

Se procedează apoi la sfințirea bisericii, în prezența întregii populații, atât cea română cât și cea sârbă și germană.

Sf. Liturgie este celebrată de P. S. Sa anturat de mai mulți preoți și cu diaconul episcopesc Teodor Roșca.

Răspunsurile la sf. liturgie au fost date de corul bărbătesc din Ciacova, sub conducerea învățătorului-director Vasile Reb gea.

La priceasnă P. S. Sa urcă amvonul vorbind credincioșilor — setoși de a auzi cuvântul de învățătură din gura Arhiereului — despre rolul național al Bisericii ortodoxe române, mai ales aici la granița țării, unde trebuie să fie fiii credincioși adunați ca un zid în jurul bisericii, spre a putea înfrunta orice atacuri. Laudă apoi râvnă depusă de credincioșii din Gad, pentru zidirea bisericii lor atât de frumoasă, și-i îndeamnă să cerceteze regulat această biserică, pentru că numai astfel vor avea parte de binecuvântarea lui Dumnezeu.

După sf. liturgie Prea Sfinția Sa vizitează biserică sârbească, unde preotul sârb îl așteaptă îmbrăcat în odăjdii. Cu litia este condus până la capela lor — căci biserică este sub reparație — unde preotul Vladimir Nenadov zice ectenia mare pentru sănătatea Prea Sfinției Sale. Apoi într-o scurtă alocuție mulțumește Prea Sfinției Sale pentru cinstea ce le-a făcut-o, vizitându-i.

De aci se trece în locuința preotului D. Petcu — care este și învățător de stat — unde se face revizuirea oficiului parohial.

După masă Prea Sfinția Sa mai vizitează, cimitirul, apoi merge împreună cu suita Sa în comuna învecinată **Rudna**.

În Rudna Prea Sfinția Sa celebrează vecernia în liber — căci capela este neîncapătoare. Răspunsurile la vecernie le-a dat corul coloniștilor din Rudna, sub conducerea colonistului Melentie Cristea. La sfârșitul vecerniei predică Prea Sfințitul coloniștilor, vorbindu-le despre rolul național al Bisericii ortodoxe. Combate în predică Sa concubinajul — păcat care s'a încuibat în coloniști de aici — și sectarismul — care a început să-și facă loc printre credincioșii din Rudna.

După vecernie se face revizuirea oficiului parohial, apoi Prea Sfințitul stă mai mult timp de vorbă cu coloniștii, interesându-se de nevoile lor. Preocuparea principală a credincioșilor este zidirea bisericii, care s'a pus la cale împreună

cu d-nii din suita Prea Sfinției Sale — cari au promis tot sprijinul lor.

După ce vizitează Prea Sfinția Sa câteva familii de coloniști și biserica sârbească din Rudna, se întoarce la reședință însoțit până la Timișoara de deputații sinodali, cu domiciliul în Timișoara.

Raportor

Ș T I R I

Donație. Credinciosul Gh. Miloși din Foeni a dăruit bisericii de acolo un frumos prapor, intru pomenirea tatălui său mort pe câmpul de luptă. Bunul Dumnezeu să-i primească jertfa!

Duminecă în 25 August a. c. în comuna noastră Dognecea s'au cununat în masă 30 perechi, cari până aci au trăit în conviețuire nelegiuită. Nași la aceste cununii religioase au fost d-l și d-na căpitan Ioan Bogatu din Oradea-Mare.

† **Regina Astrid a Belgiei.** A avut o impresionantă moarte tână regină a Belgiei, pe urma unui accident de automobil.

Rectificare. D-l prof. dr Ștefan Pop a donat pentru monumentul Ioan Poasu suma de 200 Lei. Din eroare s'au chitat numai 100 Lei.

BIBLIOGRAFIE

Cetim în Revista „Biserica ortodoxă română” din București:

În editura Librăriei Pavel Suru, din București, calea Victoriei, 108, se tipăresc și vor apărea la 1 Septembrie a. c., Cărțile de Religie pentru școlile primare, clasa I, II, III și IV de preotul **I. Mihălcescu**, decanul facultății de Teologie din București și Dr. **Petru Barbu**, directorul Academiei teologice din Caransebeș.

Autorii acestor manuale sunt arhicunoscuți prin manualele didactice ale domniilor lor pentru toate categoriile de școli. Ilustrațiile artistice cari însoțesc aproape fiecare lecție fac manualul atrăgător în cel mai înalt grad pentru copii, mărindu-i astfel enorm valoarea. Avem toată încrederea că prea cucernicii preoți vor ști să aprecieze strădania autorilor pomeniți mai sus, cari datorită cunoștințelor și experienței îndelungate, au alcătuit, fără îndoială, cele mai bune manuale de religie.

ANUNȚ.

În baza hotărârei aduse în ședința din 26 August a. c. se dă în chirie cu începere dela 1 Octombrie a. c. locuința din casa diecezană Nr. 418 din loc, situată în str. Ardealului constând din 4 camere, bucătărie și dependințele aparținătoare, cu sau fără grădină și fără cele două case din curte.

Ofertele închise și timbrate sunt a se înainta Consiliului eparhial până în 10 Septembrie a. c. inclusiv,

1--2

Consiliul eparhial.

Corpul Portăreilor Tribunalului Caransebeș.

Nr. 131.1935 Port.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul șefportărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș, în baza art. 102 din legea LX. din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908 prin aceasta public, că în urma decisului Judecătoriei mixte din Caransebeș de sub Nr. 1533/1935 efectuându-se execuțiunea la 20 Iunie 1935 în favorul urmăritorului Leopold Keppich repr. prin avocatul Nicolae Domăniianțu domiciliat în Caransebeș pentru suma de 47.370 Lei capital și acc. mobilele sechestrate și suprasechestrate cari s'au prețuit în 42.065 Lei și anume: 1. un aparat de radio cu hautparleur, 2. un ceas pendul, 3. una cassă de fer, 4. una toaletă, 5. una dormeză, 6. două noptiere, 7. două garderobe, 8. un pian, 9. și 10. un bufet mare și unul mic cu uși de sticlă, 11. trei tablouri mari, 12. una masă politur, 13. patru scaune îmbrăcate în piele, 14. două fotolii de plus, 15. patru scaune mici fotolii, 16. un scaun mare fotoliu, 17. una garderobă, 18. două mese și patru fotolii, 19. una oglindă, 20. două fotolii, 21. șapte tablouri, 22. două garderobe, 23. una mașină de cusut Pfaff, 24. 17 mese, 25. 31 scaune, 26. trei rafturi pentru pahare, 27. una teighea de lemn, 28. una oglindă de părete, 29. un dulap de gheață, 30. un dulap de bere, 31. una răcitoare, 32. una caldare de tuci, 33., 34., 35. și 36. patru butoaie goale de 65, 107, 64 și 56 litri, 37., 38., 39. și 40. patru butoaie pline cu vin alb de 212, 108, 100 și 174 litri, se vor vinde la licitație publică. Deci în urma decisului judecătoriei mixte din Caransebeș de sub Nr. 1533/5.1935 și 2195/1935 G. pentru încasarea creanței de 47.370 Lei capital cu 6½% interese din 25 Aprilie 1935 și spesele de 7189 Lei stabilite până în prezent, se fixează licitație pe ziua de **17 Septembrie 1935 orele 15 în comuna Caransebeș la locuința urmăritorilor** pentru obiectele dela poziția 1—23, iar pentru obiectele dela 24—40 tot în aceeași zi la orele 17 la întreprinderea comercială a urmăritorilor din comuna Caransebeș, și toți aceia cari au voie a cumpăra, sunt invitați cu aceea observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX. din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Întrucât mobilele supuse licitației s'au mai sechestrat și mai înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori, și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației în baza art. 120 a legii LX. din 1781, deci se va efectua și în favorul acestora

Caransebeș, la 27 August 1935.

Șefportărel Dr. C. Stângu.

Obiecte bisericesti

dela cele mai renumite fabrici, se află

de vânzare la Librăria Diecezană.

